

МАТЕРИЈАЛИ ЗА ОБИДИТЕ НА МАКЕДОНСКАТА ИНТЕЛИГЕНЦИЈА ВО РУСИЈА ДА ФОРМИРА 1912—1914 Г. СЛАВЈАНО-МАКЕДОНСКО НАЦИОНАЛНО-ПРОСВЕТНО ДРУШТВО И РУСКО-МАКЕДОНСКО ДОБРОТВОРНО ДРУШТВО ВО ПЕТРОГРАД

Дел од македонската интелигенција, кој по свршувањето на руските универзитети остана да работи и живее во Русија во првите децении од XX век, не се откажа од својот патриотски долг кон поробената татковина. Да ги организира и држи во тек за сè што се случува внатре и надвор околу Македонија, прво своите сонародници од сè побројната македонска колонија во Петроград и другите македонски печалбари и интелектуалци во Русија, да го олеснува нивниот престој, како и да ги помага материјално оние што не можат да се снајдат во првите месеци по нивното доаѓање во Русија, да ја запознава руската научна и политичка јавност преку печатот и другите средства со суштината на македонското национално прашање и да ги посочува патиштата за неговото најправилно решавање, да го поттикнува и наградува творештвото на даровитите интелектуалци за нивни објавени трудови од областа на македонската историја, етнографија и најпосле, да одржува врски со сите прогресивни такви друштва, установи и поедини личности во Русија, беа главно племенитите намери со кои доброволно се зафатија неколку останати македонски интелектуалци во Петроград, на чело со некогашниот претседател на Славјано-македонското научно-литературно другарство во Петроград, Димитрија П. Чуловски.

Прилично добар дел од материјалите за активност на македонските интелектуалци што се наоѓаа во руските архиви е објавен од наши и руски историчари¹⁾, но голем дел сè уште чека на обја-

---

1) Ги споменуваме само најважните: 1) Г. Абаџиев, За односот на македонската колонија во Петроград кон македонското прашање. Гласник на Институтот за национална историја бр. 1 за 1959 г.; 2) К. Л. Струкова, К вопросу о деятельности македонской интеллигенции в России в начале XX в. Славянский архив, Москва, 1963 г.; 3) Лапе Љубен, Создавање на Славјано-македонското научно-литературно другарство во Петроград и неговиот Устав. Современост, XIV, 2 (1964); 4) Блаже Ристовски, Значајна национална акција

тување. Прилозите што овде следуваат се однесуваат на обидите на македонските интелектуалци во Петроград во времето од 1912—1914 година да формираат две друштва: едно Славјано-македонско национално-просветно друштво „Св. Кирил и Методи“ и друго Руско-македонско добротворно друштво „Св. Кирил и Методи“. Освен првиот член од Уставот во кој се дава целта на првото друштво и освен решението за неодобрување на второто друштво што ги објави К. Струкова, сите други материјали не ѝ беа познати на нашата научна јавност. Со цел да се продлабочи нашето познавање за активноста на македонските интелектуалци во Русија овде ги објавуваме сите материјали до кои можевме да дојдеме во „Государствениот исторически архив Ленинградской области“, во фондот бр. 1284, опус 187, ед. храненија 150 и во фондот бр. 287, опус 1, ед. храненија 282. Оставаме на друго место да зборуваме за огромното значење на овие материјали за нашата историја и култура.

1

До Негово Превосходство Господин С. Петроградски началник, од турските поданици Димитрија Димитриевич Павле, Наце Димитриевич Димовски и д-р Гаврил Константинович Константинович кои живеат: првиот на Обводниот канал бр. 10, вториот на Невскиот проспект бр. 57 и третиот на Пантелејмоновска улица бр. 11.

МОЛБА

Изјавувајќи ја нашата желба да формираме Славјано-македонско национално-просветно друштво „Св. Кирил и Методи“, што подлежи на регистрација со овде приложениот устав, имаме чест да го замолиме Вашето Превосходство да го внесе посочениот устав за регистрација на присутните друштва.

Кон молбава прилагаме:

1. Оверен препис од проект-уставот во два егземплара;
2. Нацрт на значката на друштвото во два егземплара и
3. За отпечатените објави за регистрација на друштвото во огласите 3 рубли и 16 копејки и во „Ведомости на С. Петроградското градоначелство“ 1 рубља и 50 копејки

С. Петроград, 27 јуни 1912 г.

Турски поданици:

Димитрија Димитриевич Павле, Обводни канал, дом 10
Гаврил Константинович Константинович, Пантелејмоновска д. 11
Наце Димитриевич Димов, Невски бр. 57

на македонската колонија во Петроград. „Нова Македонија“ од 5. IV 1964; 5) Блаже Ристовски, Крсте П. Мисирков. Култура Скопје 1966; 6) Институт за национална историја Скопје, Македонски глас (фототипско издание на руски јазик и превод на македонски јазик), Скопје 1968. и др.

Илјада деветстотини и дванаесетата година јуни дваесет и седми ми е предадена оваа молба, на мене — Викентис Игнатиевич Полудкин, и.д. на С. Петроградскиот нотариус Владимир Владимирович Струтински во неговата канцеларија на ливничкиот оддел, на Невскиот Проспект бр. 68 од лица кои имаат законска правоспособност да вршат работа (и тоа б. м.) од лично мене познатиот турски поданик Наце Димитриевич Димов и мене лично непознатите турски поданици: Димо Димов, тој е Димитри Димитриевич Павле и Гаврил Константинович Константинович, кои ја докажаа својата личност со задграничните пасоши дадени од С. Петроградскиот градоначлник: на Павле бр. 1773 од 15. II 1912, а на Константинович бр. 67 од 11 II. 1912 а живеат во градот С. Петроград.

(М.П.)

И. Д. на нотариус
В. Полудкин

УСТАВ НА СЛАВЈАНО-МАКЕДОНСКОТО НАЦИОНАЛНО-ПРОСВЕТНО ДРУШТВО „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИ“

Цел на друштвото

Чл. 1. Славјано-македонското национално-просветно друштво „Св. Кирил и Методи“ има за цел да ја помага духовната преродба и обединувањето на Македонските Словени и нивното слободно национално-битово самоопределување.

Друштвото ќе ја шири својата дејност во пределите на Руската империја и во Македонија.

Чл. 2. За постигнување на горната цел, Друштвото има право, во согласност со постојните закони и владини уредби:

а) да организира собранија, разговори, читања, реферати, јавни предавања, приредби, концерти и литературни вечери;

б) да собира и да ги проучува историските споменици и битовите особености на Македонските Словени;

в) да организира книгоиздателства, да отвора библиотеки и читалишта, во согласност со 175 член на Уставот за цензура и печат т. XIV од Зборникот на законите, да издава свој периодичен печатен орган, да организира конкурси за подобри научно-специјални дела по македонското прашање и да им доделува на таквите автори премии и награди;

г) да го помага воспитувањето и образованието на своите сонародници во вистински национален дух, укажувајќи им материјална и морална поткрепа;

д) да отвора училишта и да ги поправа разурнатите православни цркви и манастири во Македонија;

е) да помага и развива взаемни односи со сите словенски друштва, а исто така и со одделни словенски научници и општествени дејци;

ж) да установува стипендии за деца и сиромашни во различни учебни заводи.

Состав на друштвото

Чл. 3. Друштвото се состои од неограничен број на членови од двата пола во согласност со член 7 од привремените правила од 4. март 1906 година за друштвата и сојузите.

Членовите на Друштвото се делат на: 1. активни, 2. почесни и 3. оние, кои го симпатизираат (симпатизери б. м.).

Избирање на членови и нивните права

Чл. 4. Активни членови на друштвото можат да бидат исклучиво Словено-Македонци, Словено-Македонки, а исто така и жени на Македонци, коишто се согласни со изложените основни ставови на овој устав и се готови да работат за нивното исполнување. Македонци и Македонки од словенско потекло, кои не го исповедуваат националното самобитно единство на Македонските Словени а се наречуваат Срби, Бугари и Грци, не можат да бидат активни членови на друштвото.

Чл. 5. Почесни членови можат да бидат лица, кои ќе му направат особено важни материјални или морални услуги на Друштвото;

Изборот на почесните членови се врши на годишните и вонредните општи собранија на предлог од управата на Друштвото.

Почесни членови одбрани од редот на активните членови го задржуваат својството на активни членови на Друштвото.

Чл. 6. Во редовите на симпатизерите на Друштвото можат да се пријат лица и од несловенско македонско потекло, но кои со своите симпатии, работа и пожртвуваност ги помагаат целите на Друштвото.

Чл. 7. Избирањето во редовите на активните членови и симпатизери го врши управата на Друштвото, а го потврдува општото редовно или вонредно собрание.

Чл. 8. Лице што сака да влезе како активен член во Друштвото, треба да поднесе писмена молба до управата поткрепена со потписите на тројца активни членови.

На седниците на управата се решава прашањето за пријем или одбивање во редовите на членовите. Во случај на пријем управата е должна да го изнесе повторно применитиот на потврдување во својството на активен член на седницата на најблиското општо собрание.

Чл. 9. Секој член на друштвото може да биде исклучен од него само со решение на активните членови на општото собрание.

Чл. 10. На општите собранија право на глас имаат само активните членови на Друштвото, тие можат да избираат и да бидат одбирани на должности во Друштвото, додека почесните членови и симпатизерите имаат само советодавен глас.

Членовите на Друштвото добиваат од управата свидетелства или дипломи со кои се потврдува нивната припадност кон членовите на Друштвото, а исто така и значка која треба да ја потврди владата.

Значката се дава по внесувањето определена сума, за покривање на нејзините расходи.

На почесните и активните членови им се дава златна значка, а на симпатизерите сребрена.

Чл. 11. Членарината на активните членови на Друштвото и на симпатизерите изнесува три рубли годишно.

Оние што наеднаш ќе внесат не помалку од 100 рубли се ослободуваат засекогаш од членарина.

Членови, кои во текот на една година не ја внесле својата членарина се сметаат за избришани од редовите на Друштвото, но со право да се вратат пак назад на општо основание.

Средства на Друштвото

Чл. 12. Средствата на Друштвото се состојат од: а) членарина; б) подароци во пари или ствари; в) проценти и приходи од капиталите на Друштвото; г) откози од наследства и д) од суми пристигнати врз основа на чл. 2 од овој устав.

Чл. 13. Од постапените суми во касата на Друштвото се формираат фондовите: резервни и потрошни.

Чл. 14. Резервниот фонд се состои од 10% износ од општиот годишен приход и од специјални за тоа подароци.

Чл. 15. Како потрошни фондови се сметаат сите парични суми што влегуваат во касата на Друштвото со исклучок на 10% одбиени за резервниот фонд. Потрошниот фонд оди за покривање на сите текушти расходи.

Чл. 16. Сите примања и давања од касата на Друштвото се внесуваат во книгата на Друштвото и тоа станува согласно со изработениот ред на управата на Друштвото потврден на општото собрание на активните членови.

Чл. 17. Слободните парични средства на Друштвото се внесуваат во една од кредитните установи, што ќе ја одбере општото собрание на активните членови на Друштвото, со исклучок на суми неопходни за текуштите расходи што ги чува благајникот на Друштвото.

Управа на Друштвото

Чл. 18. Работите на Друштвото ги врши управата, одбрана од редовите на активните членови со тајно гласање на општо собрание на активните членови.

Чл. 19. Управата на Друштвото се состои од претседател, потпретседател, три члена на управата и два кандидата избрани на три години од општото собрание на активните членови на Друштвото од неговата средина. Управата се наоѓа во С. Петровград.

Сите должностни лица на Друштвото што се избрани, му служат бесплатно на истото.

Чл. 20. Управата ги врши сите работи на Друштвото, го претставува и, со решение на општото собрание, му се позволява: 1. да троши суми на Друштвото согласно со утврдената пресметка на општото собрание на членовите; 2. да разгледува и решава за пристигнати молби и препораки; 3. да го свикува собранието на членовите на Друштвото, да им поднесува извештаи и да ги исполнува нивните решенија; 4. да општи со сите соодветни установи и лица за работите на Друштвото.

Чл. 21. Решенијата на друштвената управа се сметаат за полноправни ако присуствуваат, освен претседателот или неговиот заменик, не помалку од два члена на управата.

Управата ги донесува решенијата со просто мнозинство на присутните членови; во случај на еднаков број на гласови, гласот на претседателот претегнува.

На секое заседание на управата се води дневник со потписи на присутните на седницата.

Чл. 22. Благајникот е должен да ги чува сумите и да дава извештаи за нив, а секретарот на собранието ја води канцеларијата.

Чл. 23. Друштвената управа се свикува на заседание по покана на претседателот или неговиот заменик не помалку од еднаш месечно.

Општи собранија

Чл. 24. Општите собранија се обични, свечени и вонредни.

Чл. 25. Обичните собранија на активните членови се свикуваат најмалку еднаш во годината и во нивна надлежност спаѓа: избор на нови членови на Друштвото, на членови на управата и кандидати кон нив; потврдување на членовите на Друштвото и членовите на управата; разгледување на акциите на управата според означени случаи во уставот и определување на одговорноста на последниве.

1) Примање на недвижни имоти во сопственост на Друштвото, а исто така отуѓување и нивно заложување; потврдување на договори за наем и давање под кирија згради. Сите промени кои се однесуваат на составот на недвижниот имот на Друштвото.

2) Воопшто разгледување и утврдување на предлози внесени во општото собрание врз основа на ставките на овој статут, разгледување на решенијата на управата за исклучување на членови од Друштвото.

Чл. 26. Свечени општи собранија се свикуваат по наоѓање на управата во особено свечени случаи и на денот на патронот на Друштвото „Св. Кирил и Методи“. (11 мај)*

Чл. 27. Вонредните собранија се свикуваат за да разгледуваат секакви неодложни прашања на Друштвото, а по иницијатива на управата, или по барање на не помалку од 10 активни членови.

---

*) Стар стил.

Извештаи на Друштвото

Чл. 28. Извештајниот период на Друштвото се смета од 1 јануари заклучно до 31 декември. Извештајот го составува управата на Друштвото за секоја година во месец јануари и со заклучок на ревизионата комисија му ги поднесува на општото собрание за одобрување. Прегледот на готовината, капиталите, имотите и активноста на претседателот и на управата, а исто така и годишниот извештај го врши ревизионата комисија составена од три члена на две години, а избрана од општото собрание. За полноважност на решенијата на ревизионата комисија неопходно е присуството на сите нејзини членови. Комисијата се собира на повик на претседателот што го одбираат членовите од својата средина помеѓу себе. Сите парични суми, документи и предмети треба да ѝ се достават на комисијата по нејзино барање. Ревизионата комисија има право да бара свикување неодамна општо собрание во исклучителни случаи, што не трпат одлагање. Паричните книги треба да бидат нумерирани, подврсани и потврдени со потписите на претседателот, неговиот заменик и еден од членовите на управата.

Примениот на општо собрание извештај на Друштвото, заедно со копиите на записникот од заседанијата на собранието во два егземплара, му се праќаат на С. Петроградскиот градоначалник.

Чл. 29. Општото собрание се смета за полноважно кога на него присуствуваат не помалку од $\frac{1}{3}$ од активните членови што живеат во С. Петроград. Ако собранието не се состане поради недоаѓањето на таков број членови, се свикува повторно, не порано од две недели, за да ги разгледува истите прашања. Собранието ќе се одржи независно од бројот на присутните членови, за кое се предвидуваат членовите на Друштвото при нивното извештување.

Права на Друштвото

Чл. 30. Друштвото има право да прима и да отуѓува подвижни и неподвижни имоти вклучително и секаков вид на договори и крепосни (акти).

Чл. 31. Сред членовите на Друштвото како разговорен и писмен јазик се смета словенско-македонскиот. Со цел да се шири идејата за солидарност и духовно единство на сите Словени без разлика на вера и народност (Русите, Пољациите, Чесите, Србите, Бугарите, Хрватите, Словенците и др.) Славјано-македонското друштво при контактот со други организации и одделни лица на словенските земји, се служи и со сесловенскиот руски јазик. Сета администрација на Друштвото се води на руски и словенско-македонски јазик.

Чл. 32. Друштвото има печат на својот патрон „Св. Кирил и Методи“ и значка потврдена од соодветните власти. Печатот го пази секретарот на Друштвото. Друштвото се води под Министерството на внатрешни работи врз основа на членовите 444 и 445 од статутот Призр. т. XIII на Зборникот од законите излезен во 1892 година.

Затворање на Друштвото

Чл. 33. Друштвото може да биде затворено или по решение на општото собрание или на владините власти врз основа на постојните законски основи по оваа материја.

Решението на општото собрание се смета за полноважно, ако на него присуствувале не помалку од $3/4$ од сите активни членови што живеат во С. Петроград.

Чл. 34. При ликвидирање работите на Друштвото целиот негов имот се распределува согласно со решението на активните членови на општото собрание, потврдено од С. Петроградскиот градоначалник.

Наце Димитриевич Димов, жител на Невски пр. 57, бр. 18
Гаврил Константинович Константинович, Пантелејмонска 11
Димитриј Димитриевич Павле, Обводниј канал 10

Прилог: (Нацрт на значката со осум крака во боја и во средината со натпис:
Слав. мак. нац. просвет. друштво Св. К. и М.)

3

До Неговото високо Превосходство Г. Министер на внатрешните работи.

Молба од основувачите на Славјано-македонското национално-просветно друштво „Св. Кирил и Методи“

Нашата молба пратена до с. Петроградскиот градоначалник со приложениот проект устав за регистрирање на Славјано-македонското национално-просветно друштво „Св. Кирил и Методи“ градоначалството ја препратило под бр. 2444 од 12 септември ов. год. до Вашето Високо Превосходство.

Со оглед на раздвижените настани на Балканот нам ни е многу скап секој час. Не можеме и не сакаме да преземаме ништо самозвано, поради што и се обрнуваме кон Вашето Високо Превосходство со понизна молба да издадете наредба да се побрза со прегледот на проектот уставот на Друштвото, при што молиме по чл. 1 од уставот да се избришат зборовите „и во Македонија“. По таков начин чл. 1 ќе гласи: Славјано-македонското национално-просветно друштво „Св. Кирил и Методи“ има за цел да ја помага духовната преродба и обединувањето на Македонските Словени и нивното слободно национално-битово самоопределување.

Друштвото ќе ја шири својата дејност во пределите на Руската империја.

С. Петроград, 29 септември 1912 година

Д. Павле,
Г. К. Константинович,
Н. Димов.

(Министерството за внатрешни работи му испратило писмо на Министерството за надворешни работи на 6. X. 1912 година со молба да му одговори што мисли за поднесенiot проект устав на Друштвото и за неговите цели. Министерството за надворешни работи со своe писмо бр. 672 од 17. X. 1912 година му одговорило на самиот министер за внатрешни работи како што следува.)

Итно

До Министерот за внатрешни работи

Тајно

Во одговор на поднесеното од 30 септември ов. г. бр. 26596 по прашањето за основањето на Славјано-македонското национално-просветно друштво „Св. Кирил и Методи“, Министерството за надворешните работи има чест да го извести Вашето Превосходство дека, до колку што се гледа од проект уставот на споменатото друштво, истото има цели од политички карактер што треба да ги реализира зад граница. Бидејќи е сосем очевидно дека раководството на дејноста на Друштвото со неговите изнесени задачи ќе му припаѓа на установи или лица што се наоѓаат зад границите, по мислење на Министерството на надворешните работи регистрацијата на кажаново друштво би противречила на барањето на законот, изложени во т. 2, ст. 6 на привремените правила од 4 март 1906 година.

Поради тоа му се враќа поднесеното на С. Петроградскиот началник бр. 2444, како и молбата од 29. септември 1912 година.

за Министерот (потпис нејасен б.м.)

Директор: К. Требецки

(Изгледа дека во меѓувреме, додека се чекал одговорот на Министерството за надворешните работи до Министерството на внатрешните работи, биле испратени дополнителни сведенија на одделен лист без дата кои што ја имаат следнава содржина.)

Информација

С. Петроградскиот началник, соопштувајќи ја молбата на турскиот поданик Павле и другите, за регистрирање на основаното од нив Славјано-македонско национално-просветно друштво, барал појаснение за тоа колку создавањето на споменатово друштво по суштината на своите поставени цели е позволено од гледна точка на сегашните меѓународно-политички моменти и дека регистрацијата на ова друштво не е во согласност со законот на друштвата и сојузите од 4, март 1906 година.

Имајќи во вид дека целта на проектираново друштво, како што тоа се гледа од неговиот устав, има политички карактер, а дејноста на друштвото без да се ограничува на пределите на империјата ќе се шири и на Македонија, Министерството на внатрешните работи барало по ова прашање мислење од Министерството за надворешните работи.

Потоа основачите на споменатото друштво пратиле нова молба до министерството за внатрешни работи за тоа дека од член 1 на проект-уставот да се отстрани ставот за ширење активностa на Друштвото во Македонија. И оваа молба дополнително му била соопштена на Министерството за надворешни работи. Споменатото министерство соопштило дека, по негово мислење, регистрацијата на проектираново за основување друштво во сегашно време би противречело на т. 2. ст. 6 на законот на друштвата и сојузите од 4. март 1906 година, бидејќи уставот на ова друштво предвидува цели од политички карактер што се вршат зад граница и раководството на дејноста на друштвото при тие услови ќе им припаѓа на установи или лица што се наоѓаат зад граница.

Со оглед на ова, департаментот на општите дела, раководен од укажувањата на г. Министерот за внатрешни работи по прашањето дали е воопшто дозволено да се создаде проектираново друштво, од своја страна смета за неопходно да го укине во случај да се согласи Неговото Високо Превосходство проект-уставот претходно внесен на разгледување во С. Петроградската уставна и да се преработи од основачите, во согласност со нивната дополнителна молба за отстранувањето од чл. 1, ставката за ширењето на дејноста на друштвото во пределите на Македонија.

6

(Како завршок од земените постапки за потврдувањето на активностa на проектираното друштво со сите бараии корекции се наоѓа следниов документ во архивата:)

Министерство за внатрешни работи
Департамент на општите дела
Одделение VI, стан I

31. X. 1912, бр. 996

До С. Петроградскиот Градоначалник

Ваце Превосходство, соопштувајќи ја молбата на турските поданици Д. Д. Павле и другите за основањето на нивното проектирано Славјано-македонско национално-просветно друштво „Св. Кирил и Методи“ баравте објаснување за тоа до која мера создавањето на спомнатото друштво е дозволено од гледна точка на сегашниов меѓународно-политички момент и дали регистрацијата на ова друштво е во согласност со законот за друштвата и сојузите од 4. март 1906 година.

Навлегувајќи во разгледувањето на сегашниов предмет наоѓаме дека Славјано македонското национално-просветно друштво „Св. Кирил и Методи“, како што се гледа од неговиот проект-устав преследува задачи од политички карактер и ја шири својата активност зад пределите на Руската империја.

Имајќи предвид дека при овие услови раководството на дејноста на споменатото друштво ќе им припаѓа на установи или лица што се наоѓаат зад граница, дека би противречело на барањата на т. 2 ст. 6 од законот за друштвата и сојузите од 4. март 1906 година, ја сметаме за невозможна регистра-

цијата на проектираново друштво во овој вид, како што го предложиле неговите основувачи.

За изложеното го известувам Вашето Превосходство во врска со поднесеното писмо бр. 2444 од 12. септември истата година.

За Министерот на внатрешните работи
Вршител должноста на хофмајстер А. Хоружин
Секретар-директор Арбузов

(Оваа документација се наоѓа во ЦГИАЛ, фонд 1284, оп. 187, ед. хр. 150)

7

(Откако била одбиена молбата за создавањето на Славјано-македонското национално-просветно друштво неговите иницијатори не се откажале од својата идеја за формирање на такво друштво, но под друго име. Тие поднесле нова молба скоро со истите цели, но со изменето име и со нови потписници што го наложувал карактерот на друштвото и новите услови.

Новата молба со проект уставот и други документи се наоѓа во ГИАЛО, фонд бр. 287, оп. бр. 1, ед. хр. 282. Еве ја нејзината содржина.)

До Неговото Превосходство Г. С. Петроградски Градоначалник

Молба од дворјанинот по потекло Леон Михаилович Шах. Паронјанц, од турскиот поданик Димо, син на Димо Павле — Чуновски и од колешкиот советник Василиј Михаилович — Смелков.

Изразувајќи ја нашата желба да создадеме Руско-македонско добротворно друштво „Св. Кирил и Методи“ кое што треба да се регистрира според приложениов овде устав, имаме чест да го замолиме Вашето Превосходство да го внесе означениов устав за регистрирање во установата за друштвата.

Кон горното прилагаме:

1. Проект устав во два егземплара;
2. Сметкопотврда од С. Петроградската каса за внесени 3 рубли и 20 копејки за печатење на огласот за регистрација на друштвото и
3. Сметкопотврда од благајната на С. Петроградското градоначалство за внесена 1 рубља за објавување регистрацијата на споменатово друштво во „Ведомости“ на С. Петроградското началство.

Основувачи:

Дворјанин по потекло Леон Михаилович Шах-Паронјанц,
живее на С. П. Казанска част, по брегот на реката Мајка,
во дом бр. 30, кв. 7

Турски поданик Димо, син на Павле Чуновски, живее во

С. Петроград на Обводниот канал, бр. 10 кв. 1

Колешки советник Василиј Михаилович Смелков, живее
во С. Петроград, на Мирској дом 13, кв. 14

УСТАВ НА РУСКО-МАКЕДОНСКОТО ДОБРОТВОРНО ДРУШТВО „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИ“

Цел, реони и начини на работа на друштвото

Чл. 1. Руско-македонското добротворно друштво „Св. Кирил и Методи“ има за цел да даде материјална и морална помош на Македонските Словени и да спомага за духовното општење со Русија;

Чл. 2. Друштвото ја развива својата активност во рамките на С. Петроградското Градоначалство.

Чл. 3. За постигнувањето на целта определена по чл. 1. Друштвото има право, во согласност со постојните закони и владини наредби:

а) да им укажува помош на Македонците, како па тис што доаѓаат во Русија при нивните привремени тешкотии, така и на оние во нивната татковина за време на особени народни несреќи (глад, поплави, пустошења итн.);

б) да го помага образованието и воспитувањето на младите Македонци од двата пола, а за победните од нив да основува стипендии во различни училишта;

в) да организира, секогаш со потребна дозвола, собранија, разговори, читања, реферати, јавни предавања, приредби и литературни вечери;

г) да организира книгоиздавателства, да отвора библиотеки и читалишта, во согласност со 175 чл. од статутот за цензурата и печатот том 14 од Зборникот на законите; да издава свој периодичен печатен орган, да организира конкурси за подобри научно-специјални дела за историјата и етнографијата на Македонските Словени и да им доделува на нивните автори премии и награди;

Забелешка. При поднесување молба за пуштање во свет периодични изданија, ќе биде покажано и одговорното лице на кое му се поверува водењето на ова издавање.

д) да бара со надлежна дозвола средства и начини за подобро овековечување на споменот на првоучителите на Словените — покровителите на друштвото „Св. Кирил и Методи“;

е) да се обрнува со разни видови молби кон владините установи и друштвените заводи.

Чл. 4. (Наполно ист како и чл. 3 од Уставот на Славјано-македонското национално-просветно друштво.)

Чл. 5. (Наполно ист како и чл. 6 од гореспоменатото друштво.)

Чл. 6. Активните членови на друштвото се составени од лица потврдени од општото собрание и кои плаќаат чланарина согласно со чл. 12 од овој статут.

(Тукуречи и сите останати членови на проект-уставот на Руско-македонското добротворно друштво се поклопуваат со членовите на проект-уставот на Славјано-македонското национално-просветно друштво чишто членови ги дадовме погоре.)

9

(За да се добие одобрението за работата на ова Руско-македонско добротворно друштво требало да се приложи и одобрение од Синодот на Руската православна црква, бидејќи како патрони на Друштвото стоеле црковни светци. На -27. II. 1914 Синодот издал указ бр. 1222 со следнава содржина.)

Указ на Светиот Синод на Владата на Негово Императорско Величество, самодржец серуски до С. Петроградскиот Градоначалник.

Со указ на Светиот Синод на владата на Неговото Императорско Величество чувме: примената молба на 8. јануар 1914 година на основачите на Руско-македонското добротворно друштво за присвојувањето на ова друштво под имињата на првоучителите словенски Св. Кирил и Методи: Наредуваме: турскиот поданик Славјано-Македонецот Димитар Павле Чуповски (Обводниј канал, д. 10), дворјанинот по потекло Леон Шах Паронјанц и колешкиот советник Василиј Смелков, нарекувајќи се како основатели на Руско-македонското добротворно друштво „Св. Кирил и Методи“, му објаснуваат на Светиот Синод на 2. јануар о.г. дека тие се обрнале во С. Петроград до установата за друштвата. Оценувајќи ја молбата и немајќи увсереност дека речените лица што настапуваат како основатели на реченово друштво би можеле да ја наточат неговата дејност по патот што е во согласност со заветите на светите словенски првоучители Св. Кирил и Методи“, Светиот Синод не наоѓа за можно да ја даде својата согласност за присвојување името на Светите Кирил и Методи, поради што и решава горенаведената молба да се остави без одобрение, за што, а за известување на молителите, да му се испрати указ на С. Петроградскиот Градоначалник.

26. фебруар 1914 година

Обер секретар:
(Потпис нејасен)

10

(И покрај сето ова приврзениците за создавање на Руско-македонското добротворно друштво не се очасале и пратиле нова молба до Градоначалникот во Петроград со следнава содржина.)

До Негово Превосходство Г.-нот С. Петроградски Градоначалник

Молба на основателите на Руско-македонското добротворно друштво на турскиот поданик Славјано-Македонецот Димитар Димитриевич Павле Чуповски (С. Пг, Обводниј канал, д. 10), колешкиот советник Василиј Михайлович Смелков (СПг, Морскаја, д. 13, кв. 14) и дворјанинот по потекло Леон Михайлович Шах Паронјанц (СПг, Мајка, д. 30, кв. 7).

Поради отказот на Светиот Правителствујушти Синод на долупотпишаните да даде уверение дека нема пречки да се нарече од нас основаното Руско-македонско добротворно друштво на името Св. Кирил и Методи, имаме чест најпонижно да ја замолиме С. Петроградската установа за работи на друштвата да ни даде одобрение за создавање на гореспоменатото друштво без земање на името на Светите словенски првоучители.

С. Петроград, 26 април 1914 година.

Турски поданик Димитриј Димитрисевич Павле Чуповски
Колешки советник Василиј Михайлович Смелков
Дворјанин по потекло Леон Михайлович Шах — Паронјанц

(Одговор на ова барање или решение не се најдува во архивата).